

HRCKO

DJEČJI PODLISTAK »HRVATSKE RIJEČI« - BROJ 140 - SVIBANJ 2016.

ISSN 1821-3758

9 771 821 375004

Dragi Hrckovci!

Odbrojavate li dane do kraja ove školske godine? Vjerujem da mnogi od vas to čine, ali sam sigurna i u to da ima školaraca koji se i ne raduju toliko završetku drugog polugodišta. Ne zbog ljetnih ferija koje potom slijede, već zbog činjenice da se neće skoro svakodnevno susretati sa svojim školskim prijateljima i upijati nova znanja, zahvaljujući čemu su sve pametniji, iskusniji, snalažljiviji i samostalniji.

Budući da je ostalo još nekoliko dana za upis budućih prvašića, imate još prilike porazgovarati s njima i upoznati ih s prednostima pohađanja nastave na hrvatskom jeziku. To u ovom broju čini i *Hrcko*, jer su svoje dojmove s njim podijelili učenici nekoliko škola, koji se školuju na svom materinjem jeziku.

Zabavite se uz svoj podlistak, a također i zagrijte svoje stolce, kako biste školsku godinu završili sa što boljim uspjehom i tako ponosnije i mirnije započeli svoj odmor koji ste itekako zaslužili.

Predstoji nam još jedan broj *Hrcka* pred ljetnu stanku, koji će izaći tjedan dana ranije od uobičajenog termina, a do tada uživajte, učite i radujte se svakom novom danu.

Ivana

Impresum

Izdavač: NIU »Hrvatska riječ«,
Trg cara Jovana Nenada 15/II, 24000 Subotica

Urednica izdanja: Ivana Petrekanić Sič
Suradnici: Bernadica Ivanković, Marina Piuković, Vesna Huska,
Zoltan Sič, Nevena Gabrić, Iva Babić i Petar Tikvicki

Lektor: Zlatko Romic
Tehnički prijelom: Thomas Šujić i Jelena Ademi
Dizajn i ilustracija: Adrijana i Zoran Vukmanov Šimokov
Obrada fotografija: Nada Sudarević
E-mail: hrhrcko@gmail.com

Podlistak »Hrcko« izlazi uz redovitu potporu Pokrajinskog tajništva za kulturu i javno informiranje

Održana 47. Pokrajinska smotra recitatora u Sečnju

Već i vrapci znaju da se u našoj zajednici izuzetno njeguje lijepo kazivanje poezije. I to primjećuju i vrednuju i druge zajednice. Tako smo na Pokrajinskoj smotri recitatora, održanoj od 21. do 23. travnja u Sečnju, imali zapažen nastup. Na ovoj, 47. po redu smotri nastupilo je čak osam recitatora na hrvatskom jeziku. To su: Petar Pećerić, Lucija Vukov, Donna Karan, Claudia Karan, Katarina Ivanković Radaković, Ivan Huska, Davorin Horvacki i Augustin Žigmanov. Svaki od njih je dao sve od sebe i bila su to tri dana za uživanje.

Naravno, samo malobrojnima su dodijeljene i nagrade, jer ipak je ovo završno natjecanje u pokrajini. S ponosom možemo reći da je našim recitatorima pripalo čak 3 zlatne diplome od kojih su i dva plasman na narednu razinu natjecanja. Tako su se Claudia Karan (OŠ Matko Vuković, Subotica) i Davorin Horvacki (Hrvatska čitaonica Subotica) plasirali na Republičku smotru recitatora, dok je Donna Karan

(Hrvatska čitaonica Subotica) osvojila zlatnu diplomu. Bravo za naše recitatore!!!!

Da vam bolje ilustriramo koliko je veeeeliko i vaaaaazno ovo natjecanje, evo i informacije da je tijekom ova tri dana nastupilo oko 180 najboljih recitatora iz cijele Vojvodine podijeljenih u tri dobrane skupine. Sve je to pomno pratilo i ocjenjivao šesteročlani žiri, među kojima je bila i naša **Katarina Čeliković**. Nije im bilo lako, vjerujte, ali da su uživali u prekrasnim izvedbama na rusinskom, rumunjskom, slovačkom, mađarskom, srpskom, romskom i, naravno, hrvatskom jeziku, to je sigurno.

Preostaje još samo da se održi Republička smotra u Valjevu, koja je odgodjena do daljnjega zbog finansijskih poteškoća. Nadamo se da će i ovi problemi biti uskoro riješeni te da će naši recitatori moći nastupiti i na ovom prestižnom i završnom natjecanju u Valjevu, slaveći još jednom ljubav prema poeziji i lijepom kazivanju stihova.

B. I.

Prednosti školovanja na hrvatskom jeziku

Ostalo je još nekoliko dana za upis budućih prvašića u školu, a ako još uvijek niste sigurni na kom jeziku želite pohađati nastavu, pročitajte neke od prednosti školovanja na hrvatskom odnosno materinjem jeziku.

- * Besplatni udžbenici.
- * Vrijednosni bon od 10 tisuća dinara za kupovinu školskog pribora.
- * Osiguran besplatni prijevoz od kuće do škole.
- * Školovanje u budućem Školskom centru, uz učenje po suvremenim metodama.
- * Boravak na hrvatskom primorju u ljetnim školama kulture, jezika i duhovnosti.
- * Petodnevna profesionalna orientacija nakon osnovne odnosno srednje škole.
- * Božićni i uskršnji paketići.
- * Besplatna članarina u Gradskoj knjižnici.

Učiteljice budućih prvašića

OŠ Matko Vuković, Subotica – Ljubica Milašin
OŠ Ivan Milutinović, Subotica – Sanja Dulić
OŠ Sveti Sava, Subotica – Nataša Pastva
OŠ Vladimir Nazor, Đurđin – Verica Farkaš
OŠ Ivan Milutinović, Mala Bosna – Ana Kopunović Legetin

ZAŠTO VOLIM SVOJ HRVATSKI ODJEL

Učenici OŠ Matko Vuković, Subotica:

Iva Molnar, III. h: Ja sam od malena išla u vrtić gdje smo govorili naš materinji jezik – hrvatski. Pošto mi se to svidjelo, roditelji su odlučili upisati me u hrvatski odjel. Tu sam nastavila druženje i učenje s priateljima iz vrtića, gdje smo postali prava mala obitelj.

Lucija Horvacki, III. h: Volim biti u hrvatskom odjelu zato što učimo na zabavan način. Kada si u hrvatskom odjelu, ideš na jako lijepo izlete i na prelijepo more. Isto tako učimo naš materinji jezik i družim se sa svojim priateljima. Volim ići u hrvatski odjel zato što smo svi uvijek nasmijani.

David Šarčević, III. h: Volim što idem u hrvatski odjel jer učim svoj materinji jezik. Drago mi je što moji prijatelji svi idu na katolički vjerouauk, slavimo iste blagdane i imamo iste običaje.

Andrija Mandić, III. h: Volim što idem u hrvatski odjel jer mogu učiti svoj materinji jezik hrvatski, njegovati svoju vjeru. Upoznajemo više svoju domovinu Hrvatsku. U manjim odjelima možemo više naučiti i bolje se družiti.

Lea Vojnić, II. h: Mama me je upisala u hrvatski odjel zato što je moj materinji jezik hrvatski. Svaki radni dan idem u školu i uživam u matematičkim zadacima. Škola mi je uljepšala život i poboljšala pamet. Volim odlaziti u školu, jer su tamo moji dobri prijatelji.

Martin Vukov, II. h: Jako mi je drago što sam u hrvatskom odjelu. Radimo jako puno zanimljivih stvari. Pošto radimo i s Montessori materijalima, sve mi je lakše i zanimljivije. Svi smo učenici vrlo pametni i to zahvaljujući našoj dragoj učiteljici. Svima je u hrvatskom odjelu divno.

Učenici III. c OŠ Ivan Milutinović, Subotica:

U hrvatski odjel volim ići...

... zato što sam svoje prijatelje poznavala od malena - **Lana Vojnić Hajduk**

... zato što se ne svadamo i ne tučemo - **Matija Ivković Ivandekić**

... zato što nas ima malo i puno se družimo - **Iva Kujundžić**

... zato što imamo puno prijatelja - **Anita Sudarević**

... zato što volim učiti hrvatski - **Terezija Sekereš**

... zato što volim hrvatski - **Ana Rukavina**

Učenici OŠ Sveti Sava, Subotica:

Manuela Šimon, I. h: U našem hrvatskom odjelu ima manje učenika. Zato imamo više mesta za igranje lovice, skrivača i raznih igara koje sami izmislimo. Učenje mi je zanimljivo, pa želim postati učiteljica kad porastem. Volim kad idemo negdje u posjet. U kazalištu vidimo glumce i lutke i bude uzbudljivo kad nam dočaraju razne priče.

Tatjana Petrik Mačkaš, I. h: Volim školu i volim učiti hrvatski jezik jer učimo nove riječi i čitamo interesantne knjige. Učiteljica nas vodi i na razna mjesta. Meni se jako svidio *Hrkov maskenbal*. Volim i kad idemo u kazalište i ZOO vrt.

Damir Mesaroš, II. h: U školi volim raditi tjelesni odgoj. Naša učiteljica zna da volimo vježbe, pa nam spoji tjelesni i matematiku. Tako smo učili parne i neparne brojeve prolazeći ispod vijače. Kada smo učili brojeve do 100 dodavali smo se loptom, a tako i zbrajamo, oduzimamo, množimo i dijelimo. Tko ne kaže točan broj isпадa iz igre, a pobjednik dobiva naljepnicu. Nedavno smo posjetili tvornicu vagona i vidjeli kako se vagoni prave.

Danijel Brajković, II. h: U školi volim kad imamo tjelesni odgoj. Preskačemo vijače na razne načine, radimo kolut, svijeću, most i razne vježbe. Ne moram čekati dugo na red jer nas nema puno. Volim također i likovno, osobito kad nešto pravimo, npr. maske, drveće od kokica ili radimo novim tehnikama crtanja. Najinteresantnije mi je kada na satovima *Svijeta oko nas* ispitujemo razne stvari i radimo pokuse. Pružila nam se i rijetka prilika da gledamo operu za djecu u HKC-u *Bunjevačko kolo*. Bilo je lijepo, puno djece je pjevalo i imali su lijepo kostime.

Franjo Rudinski, II. h: Volim kada krenem u školu jer znam da će nam biti zabavno. Učiteljica kaže da smo dobri čitači, jer smo puno čitali knjige na hrvatskom jeziku. I kad dodu roditelji, ona nas pohvali. Na tjelesnom volim poligon prepreka kada se natječemo sa susjednim odjelom. Najteže mi pada ispitivanje iz *Svijeta oko nas*. Ne čekam kraj škole, jer se u njoj lijepo družimo i radimo zanimljive stvari.

Imam ideju - i što sad s njom?

Što radiš kad imaš ideju? Napose ako je tvoja ideja neobična, odvažna, možda čak malo luckasta? Trebaš li ju sakriti, napustiti ili pobjeći od nje? Bojiš li se da će joj se drugi smijati? Ako imate ista pitanja, svakako pročitajte slikovnicu *Imam ideju - i što sad s njom?* koja priča o dječaku koji je prigrlio svoju ideju, dao joj da raste i pretvorio ju u nešto divno. I znajte, ovo nije knjiga samo za djecu, nego i za odrasle, pa ju ponudite i svojim roditeljima.

Priča počinje kada jednoga dana dječak iz knjige dobiva ideju. Pojavila se pred njim kao malo i neodoljivo zlatno jaje s krunom na glavi. Jaje je bilo uporno, kao i svaka ideja, pa je posvuda slijedilo dječaka. O ideji je isprva bilo teško razmišljati, jer je bila nekako neobična i krhka, no ideja nije odustajala. I dalje ga je uporno pratila. I što onda? Najvažnije je da dječak, srećom, nije odustao, a ostatak pročitajte sami.

Zapamtite, ponekad se naizgled bezazlene zamisli mogu pretvoriti u nešto veliko, sjajno, hrabro i pametno, ma kako nam se to isprva činilo teško ili nemoguće.

B. I.

IMAM IDEJU - I ŠTO SAD S NJOM?

Napisao Kobi Yamada Ilustrirala Mae Besom

STIHLJUPCI

Za buduće pjesnike

Znate li, djeco, kako se prave pjesme? Pa postoje brojni načini, no u ovom broju za sve stiholjupce donosimo jedan provjereni recept.

Kako se pjesma pravi

Pjesmu može napraviti svatko
i Dalibor i Dodo i Vlatko,
A evo kako se ona pravi:
najprije se red smijeha stavi,
pa red visokih plavih gora,
pa red dubokih tajnovitih mora.
Jedan cvjet! Dvije-tri duge
Jedna zvijezda! Malo tuge.
Zatim iz srca pjesnik izvuče
zlatnog goluba da u pjesmi guče!

Zvonimir Balog

Na slovo, na slovo F

Otkrij što znači ova rečenica:

Fabijan u varoši

Fabijan je došao u varoš. Kupio je frtalj friškog kruva, a sad ide i fanke. Ufleko se od fanaka s pekmom od kruške. Ulazi u farbaru i kaže: »Faljen Isus!« Oče kupit farbu i ofarbat isfirkana fijoku. Dok farba, moraće pazit na flaster na prstu kojeg mu je metnio fizik. Posli idë na festival o fenjerima. Kako će taki flekav na festival?

Fabijan - muško osobno ime

frtalj - četvrt, četvrtina

fanak - uštipak, posebno tjesto pećeno na masti/ulju

frišak - 1. svjež; 2. hitar, okretan

Faljen Isus! - uobičajeni pozdrav bačkih Hrvata

fleka - 1. mrlja, uprljano mjesto; 2. zakrpa

farba - boja

flekav - zamazan, uprilan

fijoka - pretinac, ladica

flaster - 1. pločnik, asfalt; 2. ovoj za rane (ljepljiv)

festival - svečanost, uljudbena svečana priredba

fizik - gradski liječnik

fenjer - svjetiljka, lampaš, feral

V. H.

Napiši značenje svojim riječima:

Piše: Iva Babić

HRVATSKI JEZIK

Moj i svoj

Promjenljive vrste riječi su imenice, pridjevi, glagoli, brojevi i _____. Bravo!

Moj, tvoj, njegov, njezin, naš, vaš, njihov su _____ zamjenice koje zamjenjuju posvojne pridjeve kao što su npr. Ivin, Hrkov, tatin, školski, gradski.

Proučimo zajedno iduću rečenicu i donesimo zaključak:

Ruža nosi njezinu torbu.

Pripada li torba Ruži? DA-NE

Kako bi glasila rečenica da Ruža nosi torbu koja joj pripada? Napiši na praznu crtu:

Povratno-posvojna zamjenica SVOJ označava nešto što pripada subjektu i zamjenjuje sve posvojne zamjenice.

Što je onda pravilno reći? Zaokruži točan odgovor:

- a) Držim moju torbu, a ti tvoju.
- b) Držim svoju torbu, a ti svoju.
- c) Budi svoj, moj, Hrkov i naš prijatelj !

- Zovem se **Ana Šuvak**.
- Pohađam VII. a razred u OŠ *22. oktobar* u Bačkom Monoštoru.
- Moja obitelj su tata **Marko** (40 godina), mama **Ivana** (35 godina), sestra **Sanja** (12 godina), a ja imam 14 godina.
- Kad porastem, željela bih biti nastavnica engleskog jezika.
- **Volim** se družiti sa svojim prijateljicama.
- **Ne volim** svade.
- U slobodno vrijeme: čitam, članica sam KUDH-a *Bodrog* u Monoštoru i bavim se gimnastikom.
- Prepoznatljiva sam po tome što se volim šaliti.

- Omiljena **knjiga** mi je *Nisam ja Barbika* od **Gigliola Alvisi**.
- Omiljeni pjevač mi je **Nick Jonas**, a pjevačica **Tove Lo**, dok od glazbenih sastava slušam *Rentatonix*
- U školi mi je omiljeni **predmet**, pogadate i sami - engleski jezik.
- Najbolja **prijateljica** mi je **Adriana Čenge**.
- Volim **igrati** nogomet.
- *Hrcko* mi je super! Omiljena rubrika su mi križaljke.
- Pozdrav svim čitateljima *Hrcka* od Ane!

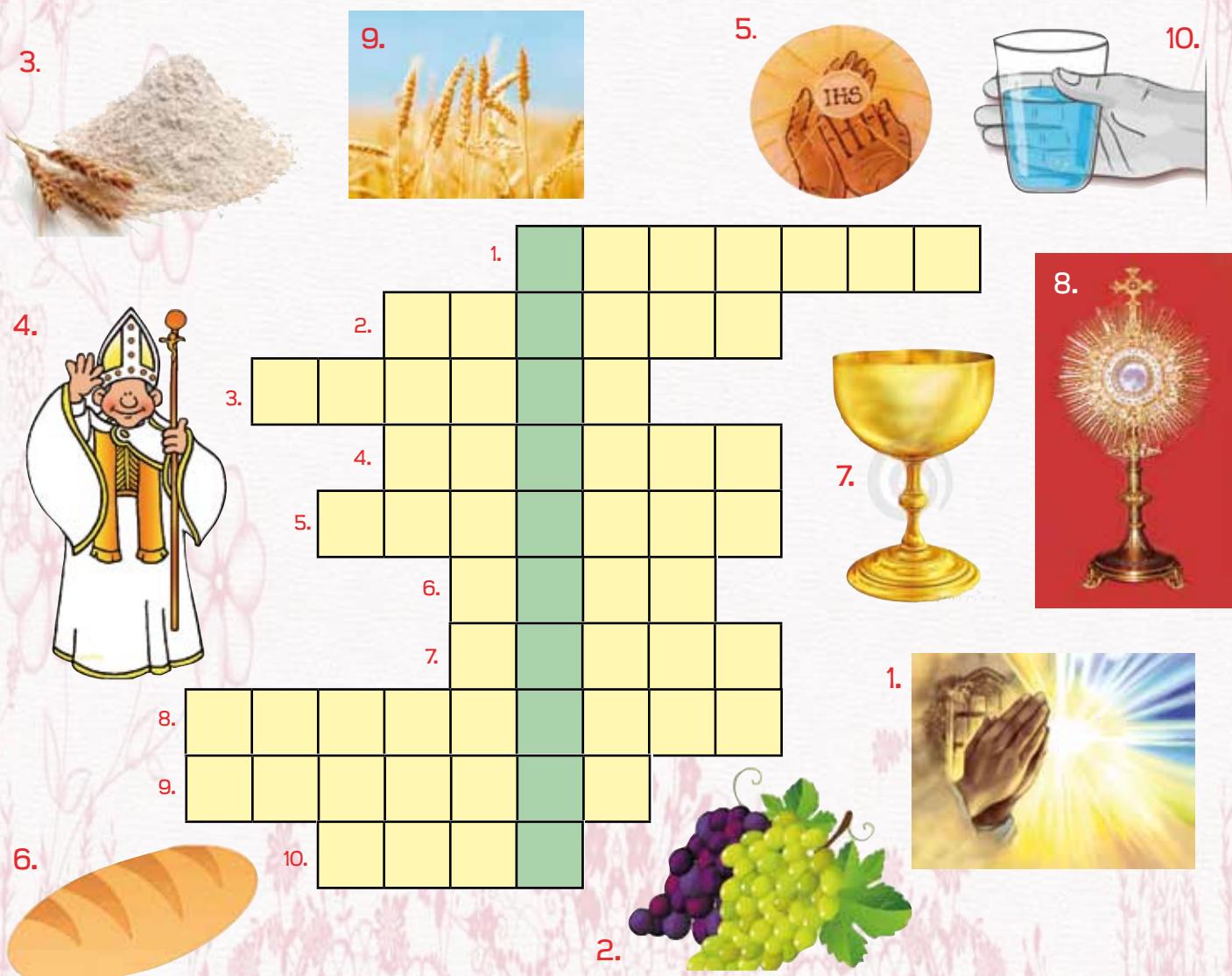
»Ja sam s vama u sve dane...«

Kako je lijepo sudjelovati u svečanom slavlju velikih blagdana! Zato se svi posebno radujemo jednoj takvoj veličanstvenoj svetkovini koja nam se približava. Riječ je o TIJELOVOU ili BRAŠANČEVU koje se uvijek slavi četvrtkom nakon nedjelje Presvetog Trojstva.

TIJELOVO je dan kada na osobit način slavimo Isusovu prisutnost među nama pod prilikama kruha i vina. Iako je otajstvo svoga presvetoga Tijela Isus ustanovio na Veliki četvrtak, Crkva je svoju zahvalu i proslavu ustanove Euharistije prenijela na ovaj dan.

Svoju ljubav i privrženost Isusu u Oltarskom sakramantu vrlo lijepo pokazujemo TIJELOVSKOM PROCESIjom. Procesija kreće nakon svečane mise u kojoj se za nju posvetila hostija. Tim svečanim hodom pronosi se Sakrament ulicama grada; biskup nosi pokaznicu s Kristovim tijelom, a vjernici i djeca s pjesmom javno ispovijedaju svoju vjeru u otajstvo Kristovoga Tijela i Krvi. Svi skupa molimo Boga da blagosloví svaku kuću, svakog čovjeka i prirodu, a isto tako i zahvaljujemo što je ISUS UVIJEK MEĐU NAMA!

Ako pravilno rješiš križaljku, otkrit ćeš drugi (latinski) naziv za POKAZNICU!

Nova predstava dječjeg dramskog odjela HKC-a Bunjevačko kolo

Pостоји земља у којој се производе рiječi, али се не говоре... доиста, она постоји. Замислите како је тек нjenim žiteljima, радницима у tvornici riječi... како и колико они цijene riječi... које су актуелне, траžene riječi код njih.... имају ли довољно riječi које им требају... Не морате ниšta од тога замислјати, довољно је да дођете на нову предстavu dječjeg dramskog odjela HKC-a *Bunjevačko kolo* и доživите своју приču, будете dio ње, будете dio *Velike tvornice riječi*. Управо се тако зове и предстava коју је по тексту истомене slikovnice **Agnés de Lestrange** dramatizirala **Nevena Mlinko**, додавајући пјесме знатних хрватских književnika **Zvonimira Baloga**, **Zlate Kolarić – Kišur** и **Stanislava Femenića**, које је на melodije сувремених hitova uglazbio **Darko Temunović**.

Do sada је предстava доživjela већ dvije izvedbe, а по свој прilici биће ih још јер је интересирање велико. То је и разумljivo јер riječi и jesu наше играчке, rabimo ih na različite načine, правимо се да су nebitne, а у ствари јелимо им дати на важност. Но, vjerujte mi, то uopće nije jedini razlog zbog kojeg ће sve više njih поželjeti видjeti ову предстavu. Postoji више razloga за то:

Razlog broj 1 - Publika je smještena на sceni te i sama sudjeluje u predstavi, dio је te животне приče koja se odvija међу njima. Zato је i појачан уgodaj koji за svakog може бити drugačiji.

Razlog broj 2 - Predstavu izvode 12 glumica i glumaca pretežito osnovnoškolske dobi. Mnoge од njih i poznajete, па је разумljivo да ih јelite видjeti у овој уlozi.

Razlog broj 3 - Predstava је i puna songova, moglo bi се рећи да је svojevrsni mjuzikl. A tooo се не вида често на овим prostorima. Uz то је добро, jer вам се пјесме увuku у уши и не можете престати ih пјевати.

Razlog broj 4 - Predstava је djelo timskog rada. Оsim režije коју, скупа с Nevenom Mlinko потписују и сами глумци јер су судjelovali у процесу stvaranja predstave, ту су и други чланови ekipе: glazbu је radio **Darko Temunović**, scenografiju **Kristijan Milanković**, плакат **Marko Konkolj**, а one prekrasne kostime (čak се неколико puta i presvlače), осмислила је **Tanja Dulić**. Шивани су kod **Milice Pećerić** iz tvrtke *Miss exclusive*. Sve pet за ekipу!

Mogla bih вам redati još mnogo drugih razloga, ali baš i neću, јелим да bez utjecaja сами доživite priču коју ће вам испričати: **Ana Vukov**, **Katarina Ivanković Radaković**, **Tereza Kujundžić**, **Martin Vukov**, **Ana Piuković**, **Martina Vojnić Tunić**, **Lucija Vukov**, **Oliver Nagel**, **Una Sušić**, **Nevena Kujundžić**, **Katarina Piuković** i **Jasmina Vukov**. Dooooooobro upamtite ova imena, možda ih jednoga dana будете gledali i na nekim drugim daskama које живот значе. Do tada, uživajte u новој predstavi dječjeg dramskog odjela HKC-a *Bunjevačko kolo*, zvučног imena *Velika tvornica riječi*.

B. I.

Bubamara – točkasta srećonosja

Svatko se obraduje kada mu bubamara sleti na ruku ili kada ju ugleda u blizini. Iako većina ljudi ne voli kukce, ova tufnasta bubica predstavlja radost i ljupkost.

Bubamare su kukci tvrdokrilci koji u odrasлом dobu lete, ali nisu osobito spretne u tome. Ispod njenih čvrstih krila nalazi se još jedan par providnih. Postoje i jednobojne bubamare (narančaste, žute i crne), a od 5 tisuća vrsta, samo nekoliko njih posjeduje fizičke značajke na koje smo navikli, krila crvene boje prekrivena crnim tufnama. Njihova jarka boja služi za odbijanje grabljivica, koje drečave boje povezuju s otrovnošću. One i jesu pomalo otrovne kada su napadnute, ali samo za manje grabljivice.

Glava im je majušna, noge kratke, a u prosjeku ne narastu više od 1,2 cm u dužini. Veoma su aktivne po danu i imaju razvijeno osjetilo mirisa.

Ishrana bubamara vrlo je raznolika. One koje na krilima imaju 24 točke hrane se biljkama, pojedine vrste hrane se gljivicama, a neke vole i kukce. Bubamare su posebno omiljene poljoprivrednicima, s obzirom na to da se hrane štetnim kukcima, ličinkama, crvima i biljnim vašima, koji uništavaju usjeve. Kada pogledate sićušnu, nježnu bubamaru, ne bi vam palo na pamet da je ona u stanju pojesti hranu čak 120 puta veću od vlastite težine.

Bubamare se pare u proljeće i ljeto, a njihovo leglo broji od nekoliko komada do nekoliko stotina jaja, koja za tjedan dana postaju ličinke plave boje, potom postaju lutke, nakon čega se izlegu male bubamare. One žive dulje od većine drugih kukaca. Odrasle bubamare obično žive od 3 do 9 mjeseci, a neke mogu živjeti čak 2 ili 3 godine.

Ove simpatične bube spadaju u one životinje koje spavaju zimski san. U grupama se zbiju na skriveno mjesto, a od smrzavanja ih štiti i glicerin koji imaju u tijelu. Ono što je fascinantno je da će i svaka naredna generacija bubamara potražiti isto mjesto da prezimi.

Rasprostranjene su u svim predjelima, od najhladnjih do najtoplijih. Spadaju u zaštićene životinske vrste, ali čak i dok nisu bile, rijetko tko bi se usudio ubiti bubamaru, da li zbog brojnih vjerovanija ili zbog toga što djeluje slatko i bezazleno.

U mnogim se državama smatra da bubamare donose sreću. Kada idući put bubamara doleti do tebe, zaželi nešto!

I. P. S.

Melisa Gadžur, IV. a, OŠ Matja Gubec, D. Tavankut

Elena Franješić, I., OŠ Alekса Šantić, Vajska

Bruno Plavšić, II. a, OŠ 22. oktobar, Monoštor

Rebeka Egyed, III. a, OŠ Bratstvo-jedinstvo, Bezdan

Matej Šimić, V., OŠ Ivo Lola Ribar, Plavna

Marija Magdalena Huska, II. c,
OŠ Ivan Milutinović, Subotica

Aleksandar Vojnić Purčar, III. h,
OŠ Matko Vuković, Subotica

Lana Vojnić Hajduk, III. c, OŠ Ivan Milutinović, Subotica

Tarja Radičev, II., OŠ Moša Pijade, Bački Brijeg

Valentina Andrašić, IV. b,
OŠ Ivan Goran Kovačić, Sonta

Tatjana Petrik Mačkaš, I. h, OŠ Sveti Sava, Subotica

Jasmina Ivković Ivandekić, IV. b,
OŠ Vladimir Nazor, Đurđin

Harmonika

Harmonika je glazbeni instrument tvorničke izrade. Postoji veliki broj različitih tipova instrumenata, a temeljnu razliku kod harmonike pravimo između usne i ručne harmonike. Izvor tona je strujanje zraka koji pokreće jezičke da trepere i tako proizvode zvuk, te spada u skupinu puhačkih instrumenata sa slobodnim jezičcima. Veličina i zvukovna različitost harmonike ovisi o broju tipki na klavijaturi. Postoje i harmonike koje umjesto klavijature imaju dugmiće, tzv. dugmetare. Harmonika se sastoji od dva dijela povezana mehom, a ton nastaje upuhivanjem zraka iz meha u kućište.

Ona je jako široko rasprostranjena, u upotrebi je među svim slojevima građana, i u gradu i u selu. Svira se i solo, a i u raznim sastavima. Upotrebljava se u mnogim stilovima glazbe: zabavnoj, narodnoj, a u drugoj polovici XX. stoljeća i u klasičnoj glazbi. Danas se može učiti svirati harmonika i u glazbenoj školi, nižoj i srednjoj, ali i dalje na akademiji.

Želimo vas, dragi čitatelji, upoznati s mladim i upješnjim harmonikašem, koji je na početku svoje karijere, a to je **Martin Vukov**. Na pitanja koja smo mu uputili, ovako je odgovorio:

Zbog čega si odlučio svirati baš harmoniku?

Kada sam vidio tatu kako svira i dobro pogledao taj instrument, odlučio sam svirati harmoniku, i da će to biti moj posao.

Koliko dugo sviraš?

Harmoniku sviram oko dvije godine.

Koliko vremena posvećuješ vježbanju? Je li te netko pomaže?

Sviram oko pola sata dnevno i u početku mi je pri vježbanju pomagao tata. Sada vježbam sam, a tata je tu ako mi zatreba pomoći ili savjet.

Kako se zove tvoja profesorica koja te uči svirati?

Nastavnica koja me uči zove se Ilijana Lošić.

Tako mlad, a već i na natjecanja ideš. Jesi li nešto osvojio?

Prošle godine sam išao na natjecanje u Bečeju i tada sam osvojio prvo mjesto. Ove godine također idem u Bečeju, rezultat ćemo vidjeti...

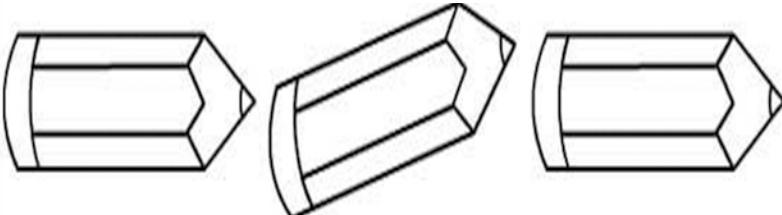
Koji skladatelji su pisali za harmoniku i koja djela ti izvodiš?

Ima puno skladatelja koji su pisali za harmoniku, neki od njih su Nikola Čajkin, Vladimir Zubički... Kompozicije koje trenutno izvodim su »Snežanina igra«, »Prepelica«, »Paspjije«.

Planovi za budućnost?

O planovima ne razmišljam puno, ali znam da bih volio svirati i s harmonikom putovati po svijetu.

**Dragi predškolci
(a mogu i školarci),
poigrajte se malo riječima
i provjerite kako
vam idu ovi zadaci**

SMISLI RIMU!

ŠTIMA - SVIMA

RUKA - _ _ _ _

ČIKA - _ _ _ _

ČUTKA - _ _ _ _ _

ŽULJ - _ _ _

PUŽ - _ _ _

GLAVA - _ _ _ _

Pogodite tko sam ja?
Mene svako dijete zna.
Igralištem skačem često,
u golu je meni mjesto!

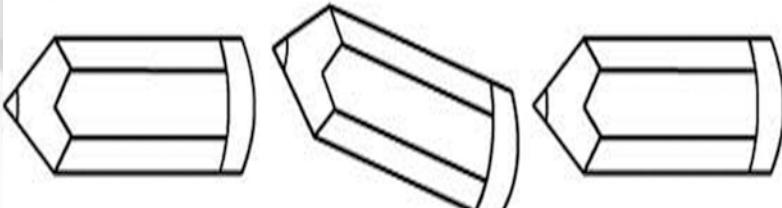
lopta

Odjeća je njena
u prugama k'o pidžama.
Ona trči poljima,
ali nikad sama.
I kad cestu prelaziš
nogama je pregaziš!

zepbra

Spoji isprekidane linije i oboji brojeve različitim bojama:

0 1 2 3 4
5 6 7 8 9

HRCKOVI DETEKTIVI

Odgovor iz prošlog broja

Planet Zemlju u najvećem postotku čini VODA.

Nagrađeni

Terezija Sekereš, III. c, OŠ Ivan Milutinović, Subotica

Dalibor Matin, I. a, OŠ Ivan Goran Kovacić, Sonta

Marija Milodanović, IV. b, OŠ Vladimir Nazor, Đurdin

Ante Vuković, III. a, OŠ Matija Gubec, Donji Tavankut

Petra Vojnić Tunić, II. h, OŠ Matko Vuković, Subotica

Marijo Perčić, VI., OŠ Pionir, Žednik

Marko Martinović, III. a, OŠ I. G. Kovacić, Sonta

Helena Holpert, II. a, OŠ Bratstvo-jedinstvo, Bezdan

Ivan Vuković, IV. a, OŠ Matija Gubec, Donji Tavankut

Luka Marjanušić, III. c, OŠ Ivan Milutinović, Subotica

Nagradno pitanje

Koliko glumica i glumaca sudjeluje u novoj predstavi dječjeg dramskog odjela HKC-a Bunjevačko kolo pod nazivom *Velika tvornica riječi*?

Odgovor:

RUPON

Ime

Prezime

Adresa

Mjesto

Škola

Razred

ČITANJEM DO ZVIJEZDA JE MOGUĆE!!!

Učenice OŠ Matko Vuković sudjelovale na VIII. Državnom natjecanju u Čakovcu

četvrtak, 5. svibnja 2016. godine

Za mnoge je danas običan dan, ali za nas četiri (**Martinu Bulijović, Katarinu Piuković, Ivanu Imrić i Anu Mandić** iz OŠ Matko Vuković) je poseban. Rano ujutro krenule smo na put u Hrvatsku. Sudjelovat ćemo na VIII. Državnom natjecanju u znanju i kreativnosti *Čitanjem do zvjezda* koje se 6. svibnja održava u Čakovcu. S nama putuju i profesorica hrvatskog jezika **Marta Vargek** i **Bernadica Ivanković** iz Gradske knjižnice Subotica, kao suorganizatorice ovog novog projekta čitanja, te **Jasna Vojnić** iz Hrvatskog nacionalnog vijeća. Iako su najavljuvali kišu, dan je prekrasan i sunčan, kao stvoren za putovanje.

Oko 14 sati stižemo u Prelog, grad pokraj Čakovca. Dočekuju nas domaćini, članovi Rotary kluba Prelog, prekrasni ljudi. Vode nas na ručak, u obilazak grada, na prijem kod gradonačelnika, u obilazak muzeja, knjižnice, crkve, na druženje i večeru uz darove... kakav dan, kakvi ljudi!!! Kao da se pozajmimo stotinu godina.

petak, 6. svibnja 2016. godine

Sunce sija od samoga jutra. Bit će ovo još jedan sunčan dan. Opet su pogriješili prognozu ili nam se Bog raduje pa nas časti lijepim vremenom.

Doručak, polazak za Čakovec, prijem u Međimurskoj županiji, ponovno darovi, odlazak u školu... natjecanje. Ana je predstavila naš plakat koji smo izradili na temu odrastanje, a nas tri smo polagale test o pročitanim djelima (**Šime Storić: Poljubit ću je uskoro, možda, Milivoj Matošec: Suvišan u svemiru i Miro Gavran: Svašta u mojoj glavi**). Nisu baš lagana pitanja, ali smo se snašle. Ručak, obilazak grada, proglašenje... zadovoljne smo svojim uspjehom. Dogodine bit će

bolje, sada znamo kako to izgleda. Povratak u Prelog, a tamo ponovno nama dragi ljudi, druženje u knjižnici, razmjena knjiga i naravno izlazak u grad!!! O tome nećemo ništa pisati, sve će ostati urezano u našim sjećanjima skupa s našim vodičima, zgodnim **Martonom** i veselom **Helenom**.

subota, 7. svibnja 2016. godine

Već smo treći dan u gostima, baš brzo prolazi vrijeme.

Doručak, obilazak škole, šetnja uz obalu, piće i druženje, ručak i, nažalost, rastanak.

Ali ako se želiš ponovno s nekim sastati, moraš se prvo rastati. Tako da je ovo samo privremeno... kako vidimo bit će tu još puno prigoda. Još ćemo se vjerujem družiti, naše voditeljice su svašta toga dogovorele. Do tada se pripremamo za sljedeću godinu. Ponovno ćemo sudjelovati na natjecanju u čitanju, samo će ovoga puta biti veća konkurenca. Tko zna tko će 2017. godine predstavljati Suboticu na tada IX. Državnom natjecanju *Čitanjem do zvjezda*.

Više mi nitko ne mora govoriti kako se isplati čitati.

JA POLAZIM U ŠKOLU!!!!

Dragi vrtičanci, školska godina se polako bliži kraju, vrijeme je za upis u školu! A sa školom dolazi jedno novo poglavje života koje od vas očekuje puno mudrosti, ozbiljnosti, odgovornosti, novih zubića koje ste već sigurno stekli boraveći puno u vrtiću. Odluku o upisu u osnovnu školu podijelit ćete s roditeljima koji će vas usmjeriti u školu koju smatraju najboljim izborom za vas. Mogućnost školovanja na hrvatskom jeziku je već dugo pred nama, pa tako i ove školske godine. Zato, hrabrim koracima u školske zgrade!

Što se događa u glavama budućih školaraca pokušali smo otkriti kroz razgovor s predškolcima vrtića *Marija Petković Sunčica*. Oni puno tog već znaju o školi i vrtić im je već pomalo »dosadio«, prošli su razne lječničke pregledе, neki već i testiranje za školu, i sve su to hrabro »odradili«, pa sad školske dane željno iščekuju...

Na pitanje kako zamišljaš školu, djeca su odgovorila:

Antonija: Očekujem da dobijem sve petice, da učiteljica bude dobra i lijepa. Da dobijem i bubamare.
Ines: Želim da mi budu dobre sve učiteljice, mama mi je rekla da će se mijenjati. Upoznat ću nove prijatelje.

Marko: Znam da ću imati dobru učiteljicu, veliku dvoranu, dobre prijatelje iz vrtića, a i neke nove od kojih ću svašta naučiti.

Lana: Voljela bih da imam dobru učiteljicu koja će dijeliti bubamare i leptire, i prijatelje koji će iz vrtića biti sa mnom u školi.

Dule: Želim da imam dobru učiteljicu ili učitelja, da ne viču i to je to!

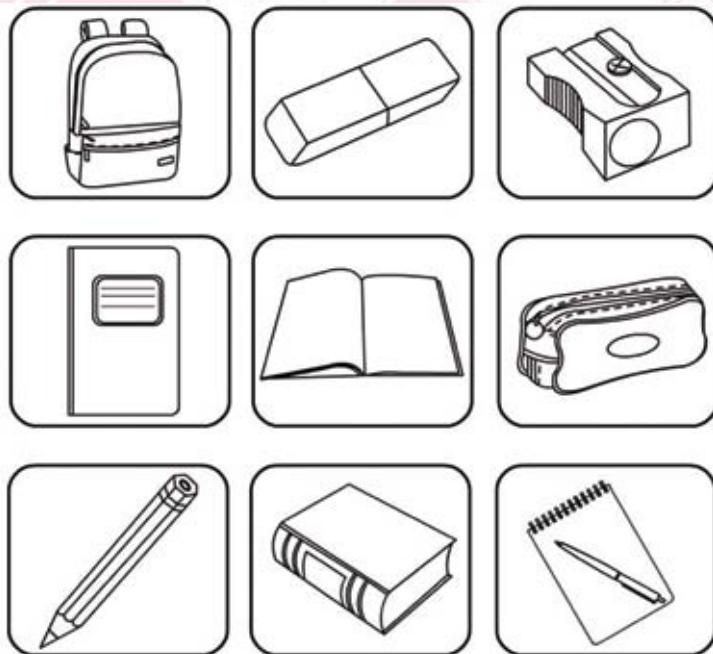
CRVENOM BOJOM ZAOKRUŽI SVE NASMIJANE LIKOVE, A PLAVOM OZBILJNE.
 POGLEDAJ NIJIHOV POLOŽAJ I PRIDRUŽI PRIPADAJUĆIM NAZIVIMA.

Matija: Upoznat ću dobre prijatelje, a volio bih da učiteljica bude dobra, da dobijem puno bubamara i leptirića.

Pavao: U školi želim imati dobre prijatelje i da se nikad ne posvađamo, i učiteljicu koja je dobra i da nas svašta nauči!

Lara: Želim imati dobre prijatelje i dobre ocjene!

A što je sve potrebno za školu predškolci su također znali. U igri riječi u krugu imali su zadatak kazati nešto što još nitko od prijatelja nije rekao, i evo što su sve nabrojali:

Matija: Peronica

Mateo: Knjige

Pavao: Šljilo

Ines: Torba

Antonija: Šestar

Marko: Užina

Marta: Pisaći stol

Iva: Sok ili voda

Martina: Bojice

Šimun: Škare

Anna: Grafit olovka

Nina: Ravnalo

Lara: Sveska

Dule: Flomasteri

Lana: Gumica za brisanje

Ono vrijeme

Sve je grozno.

Dogodilo mi se »ono«. Mama kaže da to nije ništa tako loše i da ja pretjerujem. Samo ponavlja kako to znači da sam zdrava, normalna djevojčica koja lagano izrasta u djevojku i da je mješevica, ako ne baš najugodniji, onda svakako najnormalniji dio života žene.

Žena! Pa ja nisam žena! Ne želim biti žena! Ja jesam osoba, ženska osoba, ali ne žena. Nisam više djevojčica, to priznajem, ali sigurno nisam žena. Nisam sigurna ni da želim biti žena, osobito ne u taj dio mjeseca ☺. Neke od cura iz razreda imaju »to« još od prošle godine, a neke još ne. Radije bih bila dio te ekipe još uvijek. Sad mi je glupo što smo im mi »male« zavidjele kad na tjelesnom (bar jednom) mjesečno izadu iz »zbora« i onako »važnim« tonom kažu nastavnici da »imaju grčeve«, te »ne mogu raditi tjelesni«, a ona ih pošalje u svlačionicu da se presvuku, »da se ne nahlade sjedeći na klupi samo u opremi«. Sad su postale lukave, pa se ni ne presvlače, nego samo drže vreću za tjelesno u ruci (kobajagi imaju opremu – grrr!) i jave se, a sjednu odmah na klupu i gledaju nas ostale. Smiju nam se, kako se mi »klinke« mučimo, a one su »velike cure«. Znam sigurno da je Sara jednom i slagala – zaboravila opremu, a rekla da ima. Tako je izbjegla minus, pametnica jedna, a tri minusa su kec. Eto, to je baš »zrelo« ponašanje. Nekad uzmu njih dvije (kako se baš to dogodi »timski«, pitam se, pitam se ja?) bilježnice i kao uče, a u biti – prepisuju zadaće, što ih je mrzilo raditi doma!

Sad ču i ja možda jednom sjesti tamo... Iskreno, stid me je. Rekla sam Marini i Svjetlani. Marina me je pomočio zavidljivo pogledala (ona spada u »klinke«), a Svjetlana rekla: »Ma, budeš navikla. Tako ti je to...« (ona je među prvima dobila). Možda neću imati taj dan kad imamo tjelesno – što ako me Tin počne ismijavati? Uh, nije lako biti – žensko ☺...

Kristina

Moje vrijeme

Počela natjecanja.

Ja nisam od najboljih učenika, ali ove godine baš nekako imam volje za pripremama i natjecanjima. Osim toga, lagano već počinje ona priča o srednjoj školi, bodovima, prijemnim ispitima i ostalim zavrzelama. Ne, ne opterećujem se, ali znam da mjesto na natjecanju dobro dodu – ako usfali bod, a meni, znam – hoće. Ako sam nešto naučio od starijeg brata u srednjoj, to je kako treba učiti. Trebaš imati plan i ne dopustiti da ti konci izmaknu iz ruku! Budem i ja »u krizi«, dogodi mi se peh (još me pecka trica iz kemije ☺), ali imam moj tajni planer i – pratim najvažnije.

Osim planova u mom planeru, pratim i ljude. Skoro se malo ponosim time što prepoznam npr. kad mi frend nešto »mulja«, samo gledajući njegov izraz lica. Počne priču kako nije mogao – kad smo u nedjelju igrali »COC« – da mi pošalje zmaja i tako mi pomognе da pobijedimo, a ja vidim kako on gleda u stranu i izbjegava moj pogled. Iako nisam tad igrao, jer sam u 22 sata morao ostaviti fon na radni stol (moja draga mama kategorički određuje vrijeme povečerja i nikad, ama baš nikad, ne popušta ☺), prostо znam da laže, jer oči zaustavlja na svemu i skraćuje razgovor, jer je, kao, u velikoj žurbi. Ne kažem mu ništa, ali' znam.

Gledam i Kristinu, danas je bila u školi skroz smućena. Sklanjala je pogled dok smo pričali, pokrivala se kosom, držala se za trbuh, nešto šaputala s frendicama. Nešto joj se dogodilo. Taj pokret ruke na trbuhi, ali ne kod želuca, nego dolje – podsjetilo me je na moju mamu kad ima mješevicu. Mi smo svi dečki, ali ona nije propustila da nas sve (u strahu da ne postanemo bezosjećajni muški koji »ne razumiju žene«) pouči da ju razumijemo u »one dane«. Tako da kontam – Kristina je ili u nekoj nevolji doma s mamom ili je i ona napustila »klinke«. Pošto sam ju pitao kako joj je mama, a ona rekla: »Sve OK, sorry, moram nekud, boli me trbu...«, shvatio sam da je ovo drugo. Naravno, nisam ništa rekao, osim: »Žao mi je što patiš, bit će ti bolje uskoro, već sutra možda...«. Jer, znam ☺.

Tin

Kviz Vojvodinu

1. Bečkerek, Veliki Bečkerek i Petrovgrad su stara imena kojeg vojvođanskih grada?

- a) Zrenjanin
- b) Sombor
- c) Subotica
- d) Kikinda

Ovaj grad je središte Srednjobanatskog okruga. Istodobno je i treći grad po veličini u Vojvodini, odmah iza Novog Sada i Subotice. Današnje ime je dobio 1946. godine po jednom narodnom heroju.

2. Pogledaj sliku. Čiji je ovo grb?

- a) Pančeva
- b) Vojvodine
- c) Beograda
- d) Novog Sada

Tri polja na ovom grbu predstavljaju tri povijesne regije Vojvodine: Srijem, Banat i Bačku, a raspoređena su tako da prikazuju geografski odnos i položaj tih područja. Grb je usvojen na sjednici Skupštine APV 2002. godine.

Pišete mi da vam se dopada ovaj kviz. Nešto sami rješavate, a nešto novo doznajete o našoj prekrasnoj Vojvodini. Ukoliko želite neke informacije o vašem mjestu podijeliti s nama, pišite nam. Do tada, evo nova četiri pitanja.

3. Subotički tamburaški orkestar ove godine obilježava značajan jubilej. Koji?

- a) 20 godina rada
- b) 25 godina rada
- c) 40 godina rada
- d) 50 godina rada

Nezadovoljni stanjem u tamburaškoj glazbi, nekolicina tamburaša osnovala je subotički tamburaški orkestar s ciljem da pokažu velike mogućnosti ovih žičanih instrumenata. Tako su u svoj repertoar uvrstili i klasičnu glazbu, evergreen, ali i suvremena te druga popularna djela. Tijekom svog dugogodišnjeg postojanja nastupali su na brojnim festivalima i koncertima u zemlji i inozemstvu.

4. Kojom biljkom Hrvati Bunjevcici ukrašavaju kuće za blagdan Duhova (Dove)?

- a) bazgom (zovom)
- b) maslačkom
- c) poljskim cvijećem
- d) mladim žitom

U predvečerje blagdana Duhova (Dova) mladi nakidaju grančice ove biljke kako bi u rano nedjeljno jutro njome okitili prozore, vrata i kapije, ali i ostale prostorije na salašu (kokošinjac, svinjac, čardak...).

Tocni odgovori: 1. a); 2. b); 3. c); 4. a);

Leine proljetne bubamare

Priprava:

Narežite kruh na šnите i namažite ih nekim namazom. Na njih poslažite listove šunkarice i sira. Razrežite cherry rajčicu na pola kao i crne masline, te od njih napravite tijelo i glavu bubamare. Od ostatka masline narežite komadiće koje postavite po rajčici kao točkice na bubamare. Čačkalicom i majonezom nacrtajte oči. Gotove bubamare poslažite po kriškama kruha i ukrasite listovima peršina.

Dobar tek!

Leine proljetne bubamare je za vas pripremila Lea Vojnić. Lea je učenica II. h razreda Osnovne škole Matko Vuković iz Subotice. Ona ide na balet i uči svirati tamburicu kod Stipana Jaramazovića i Danijele Romić, a voli i matematiku.

Vrijeme priprave:
8 minuta

Potrebni sastojci:

kruh

sirni namaz

šunkarica

sir

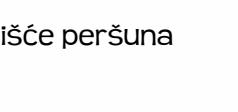
cherry rajčica

crna maslina

majonez

lišće peršuna

Jeste li znali?

Najstariji poznati ljudski predmeti (III. dio)

Kako smo već naveli, čovjek kao vrsta postoji već nekih 200 tisuća godina, te nastavljamo s popisom najstarijih pronađenih ljudskih predmeta, koji za arheologe predstavljaju pravu dragocjenost, jer omogućavaju da provirimo u živote starih civilizacija.

Najstarije hlače (3300 godina)

U zapadnoj Kini su pronađene iznadajuće očuvane hlače, stare više od tri tisuće godina. One također neodoljivo podsjećaju na neke današnje popularne modele.

Najstariji toalet (2200 godina)

Ljudi su brinuli o svojoj higijeni i u prethodnim vijekovima. Najstariji očuvani javni toalet je pronađen u Turskoj, u drevnom gradu Efusu. Ispod toaleta je protjecala rijeka.

Najstarija kompozicija (3400 godina)

Izgleda da se glazbom ljudi bave od svoga postanka, jer su se čak potrudili i da ju zapišu. Najstarija kompozicija je pronađena na tabletu u gradu Ugarit, u današnjoj Siriji. Zapis predstavlja imena specifičnih žica za liru, za koju je i napisana, pa možemo reći da predstavlja neku vrstu modernih akorda za gitaru.

Kinomania

Kubo i čarobni mač

Pametan i dobrodušan dječak Kubo živi skromnim seoskim životom u kojem se predano brine

za majku. U jednom se trenutku pojavljuje duh iz prošlosti s namjerom da provede dugo planiranu osvetu. Kako bi spasio svoju obitelj i otkrio misterij o svome ocu, Kubov opstanak počiva na pronaalaženju čarobnog oklopa koji je nekada nosio njegov otac, najveći samuraj kojeg je svjetlost ikada poznavao. Kako bi pobijedio svoje neprijatelje, mora otkriti priču o sebi.

Alisa iza zrcala

»Alisa iza zrcala« nova je spektakularna pustolovina. U ovom nastavku Alisa se vraća u Zemlju čудesa kako bi spasila ludog Klobučara.

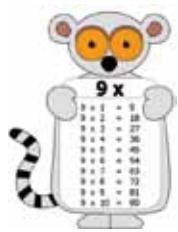
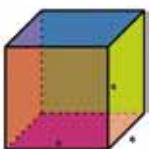

Z. S.

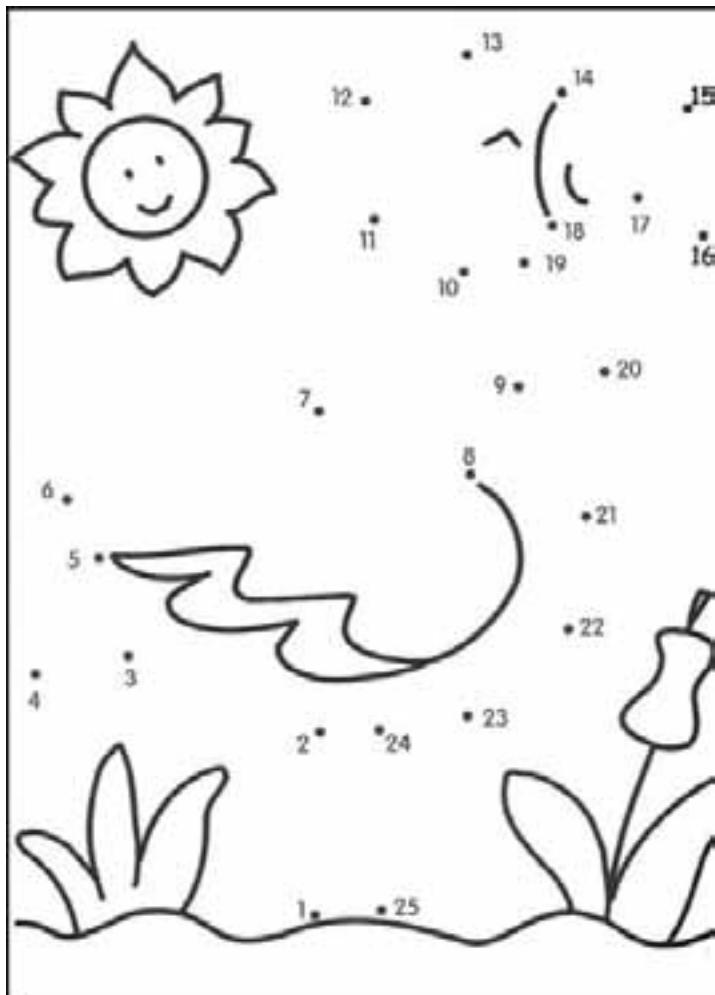
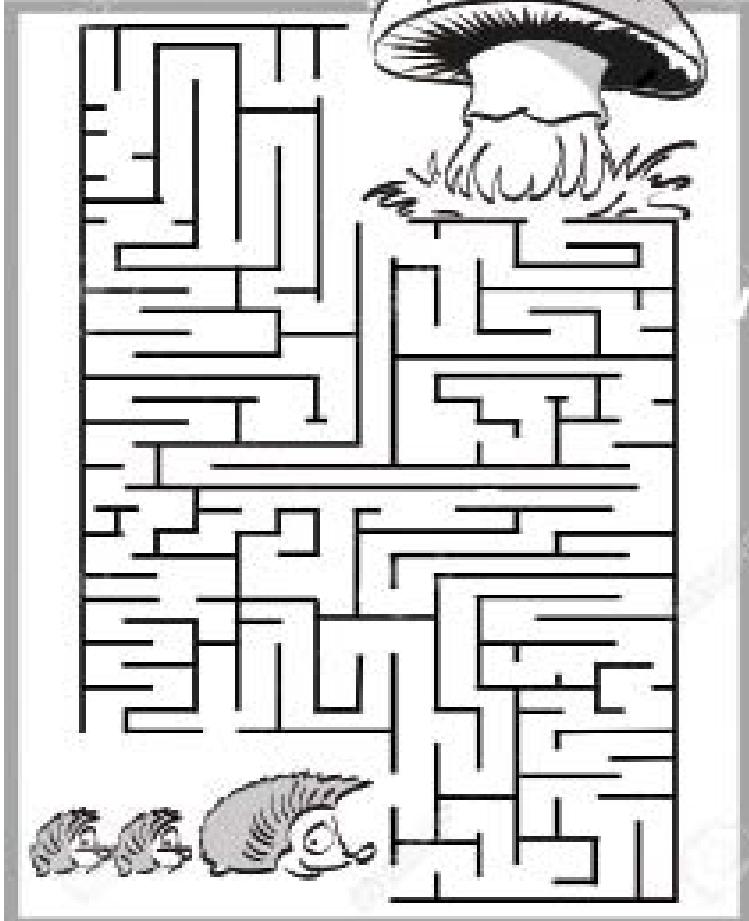
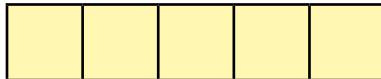
U osam smjerova pronađi i precrtaj sljedeće pojmove: ZBRAJANJE, STO, ODUZIMANJE, VRH, MNOŽENJE, DAN, NOĆ, DIJELJENJE, KUNA, KOVANICA, PIRAMIDA, KRUG, BROJ, KVADAR, CRTA, KVADRAT, STOŽAC.

Preostala slova dat će konačno rješenje.

Rješenje upiši u kvadratiće ispod osmosmjerke.

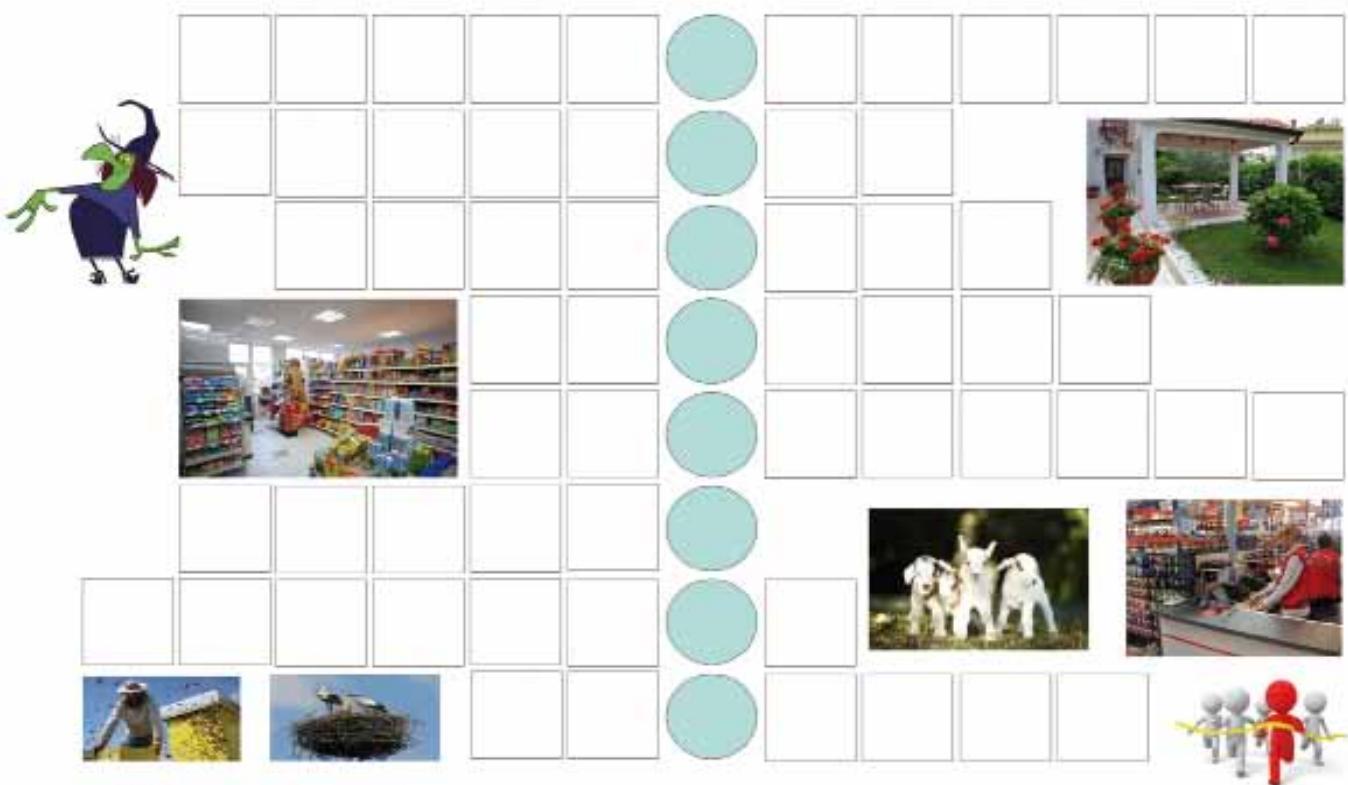

O	D	A	D	I	M	A	R	I	P
K	D	A	E	C	A	Ž	O	T	S
O	K	U	N	Nj	N	V	E	M	E
V	V	K	Z	O	E	Nj	R	Nj	J
A	A	U	Ć	I	A	Ž	E	H	O
N	D	N	E	J	M	LJ	O	O	R
I	A	A	A	K	E	A	T	N	B
C	R	R	R	J	T	S	Nj	A	M
A	B	U	I	A	T	R	C	E	R
Z	G	D	T	A	R	D	A	V	K

Riješi križaljku i u označenim poljima dobit ćeš rješenje.

1) Drugi naziv za trgovinu ili dućan; 2) Mjesto gdje se plaćaju računi. Tamo kupujemo i karte u kinu, kazalištu, na kolodvoru; 3) Nastamba u koju ptice polažu svoja jaja i leže na njima; 4) Nastamba za pčele; 5) Borba za pobjedu, sami ili u momčadi. Može biti sportska, u znanju ili vještina; 6) Mladunčad koze; 7) Dio zemlje oko kuće; 8) Gosti na vjenčanju.

RIJEŠI «SUDOKU» ZAGONETKU:

Pravila: U svakom manjem kvadratu moraju biti brojevi od 1 do 9 bez ponavljanja (matematika nema veze s igrom - nema nikakvih zbrajanja, oduzimanja, množenja...). Takoder, u svakom vodoravnom i okomitom redu moraju biti brojevi od 1 do 9, bez ponavljanja.

8	2	5		6	3			
6			8					
4	2		1			7		
9			2					
	7		4		5			
	9				4			
2		4	9		7			
			2		1			
3	1		7	4	8			

				3				
				9	6	2		
			4	1		7		
		6	7					9
	2	3						1
1							6	5
			3		6	8		
			5	9	8			
				4				

Prezicnost iznad svega...

Tekst: Sladana Crtao: Petar Tikvicki

Streličarstvo je lijep sport; kada ga jednom probaš, odmah ti se svidi.
Vidjet ćete.

Hajde Robin Hood! Da vidimo.

Nemoj samo skinuti nekog goluba.

Šuti i uče se, luzeru!

FIIJJUUU

Bravo, Robine, sjajan pogodak!

E, hajde sad' da vidimo tebe, William Telle...

I vidjet ćeš...

Sigurno oko i mirna ruka...
Zgoditak zagarantiran...

Pa! Pa!

FIIJJUUU !!!

Ops! Izgleda da je otišlo previsoko.

Tako znači!
Time se bavite!

A ne čini li vam se da vam preciznost baš i nije jaka strana?

Evo jednoga koji se zasigurno neće ovim baviti...

